

Korkearannikon ja
Merenkurkun saariston
maailmanperintökohteen
**HALLINTO-
SUUNNITELMAN
TIIVISTELMÄ**
2023–2030

Tämä tiivistelmä Korkearannikon ja Merenkurkun saariston maailmanperintökohteen hallintosuunnitelmasta on tarkoitettu esittelemään, miten maailmanperintökohdetta hallinnoidaan. Se on tarkoitettu ensisijaisesti henkilöille, jotka työskentelevät maailmanperintökohteeseen liittyvien asioiden parissa. Jos haluat lisätietoja, voit aina lukea hallintosuunnitelman, joka on kokonaisuudessaan saatavilla verkkosivuillamme highcoastkvarken.org.

Maailmanperintökohde sijaitsee kahdessa maassa, Ruotsissa ja Suomessa. Niillä on yhteinen vastuu hallinnoida, säilyttää, esitellä ja opettaa Korkearannikon/Merenkurkun saariston maailmanperintökohteesta. Siksi me Västernorrlandin lääninhallituksessa ja Metsähallituksen Luontopalveluissa olemme laatineet Korkearannikon/Merenkurkun saariston yhteistyöryhmän puolesta yhteisen hallintosuunnitelman koko maailmanperintöalueelle. Se on työkalumme, jolla pyrimme yhdessä varmistamaan, että maailmanperintöalueen arvot säilyvät ja että aluetta voidaan kehittää kestäväällä tavalla.

Toivomme, että arvostat tätä yhteenvetoa ja hyödyt siitä. Olet aina tervetullut ottamaan meihin yhteyttä, jos sinulla on maailmanperintöalueeseen liittyviä kysymyksiä tai huolenaiheita!

Patrik Bylund

Maailmanperintökoordinaattori
Västernorrlandin lääninhallitus

Malin Henriksson

Maailmanperintökoordinaattori
Metsähallitus, Luontopalvelut

Mikä on maailmanperintökohde?

Maailmanperintökohde on paikka, alue tai rakennus, joka on niin ainutlaatuinen, että se on arvokas koko ihmiskunnalle. Yhdistyneiden kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö (Unesco) nimeää maailmanperintökohteet. Keväällä 2024 maailmanperintökohteita oli 1 199.

Korkearannikko tuli maailmanperintökohteeksi vuonna 2000 ja sitä laajennettiin vuonna 2006 Merenkurkun saaristolla. Se on paras paikka kokea ja ymmärtää viimeisimmän jääkauden jälkeistä maankohoamista. Se on ainutlaatuinen geologinen alue sekä tärkeä alue monille ihmisille ja toiminnoille. Täällä on 7 700 asukasta, satoja yrityksiä ja organisaatioita sekä suuri määrä vierailijoita.

Korkearannikon/Merenkurkun saariston maailmanperintökohteen sijainti Pohjanlahdella.

Miten maailmanperintökohdetta suojellaan?

Ruotsissa tai Suomessa ei ole maailmanperintölakia. Sen sijaan ajatuksena on, että maailmanperintökohde säilytetään olemassa olevalla lainsäädännöllä ja erilaisilla alueiden suojelutoimilla. Koska maailmanperintökohteeseen liittyy monia intressejä ja sidosryhmiä, meidän on levitettävä tietoa maailmanperintökohteesta ja siitä, miten eri toiminnot vaikuttavat siihen. Meidän on tehtävä yhteistyötä muiden kanssa, sillä asiat, jotka voivat uhata maailmanperintökohdetta, vaikuttavat myös muuhun luontoon, ja niitä säätelevät muiden viranomaisten päätökset.

Miksi Korkearannikko/Merenkurkun saaristo on maailmanperintökohde?

Korkearannikko/Merenkurkun saaristo esittelee maapallon historian tärkeitä vaiheita ja meneillään olevia geologisia prosesseja. Siksi alue on merkitty Unescon maailmanperintöluetteloon. Maailmanperintökohteessa on monia selkeitä jälkiä mannerjäädästä ja meren vaikutuksesta jatkuvasti kohoavaan maahan. Korkearannikko ja Merenkurkun saaristo tuovat palapelin eri palasia maailmanperintökohteen kokonaisuuteen.

SOUV

Jokaisella maailmanperintökohteella on Statement of Outstanding Universal Value (SOUV), joka on Unescon kuvaus niistä arvoista, jotka tekevät kohteesta maailmanperintökohteen. SOUV on suojelun ja hoidon perusta.

Avainarvot

Maailmanperintökohteen SOUV:n perusteella on kehitetty seitsemän avainarvoa. Tämä tehtiin maailmanperintökohteen hallinnoinnin priorisoinnin helpottamiseksi. Kaikki avainarvot eivät ole yhtä tärkeitä, mutta yhdessä ne antavat hyvän kuvan maailmanperintökohteesta. Tärkeimmät niistä ovat Jääkauden jäljet, Maankohoaminen ja meren vaikutus sekä Maankohoamiseen liittyvät ekologiset prosessit.

Attribuutti

Avainarvoja kuvataan erilaisilla attribuuteilla, jotka selittävät, mistä avainarvo koostuu, esimerkiksi De Geer -moreenit, pirunpellot ja maankohoamismetsät. Maailmanperintökohteen kehityksen ja siihen kohdistuvien uhkien seuranta voidaan liittää konkreettisesti attribuutteihin. Tärkeimpien ominaisuuksien osalta on kehitetty tai kehitetään GIS-kerroksia päätöksenteon ja seurannan helpottamiseksi.

Miten maailmanperintökohdetta hallinnoidaan?

Ruotsi ja Suomi vastaavat yhteisen maailmanperintökohteen hallinnon kordinoinnista. Ruotsissa päävastuu Korkearannikon/Merenkurkun saariston maailmanperintökohteen hallinnosta ja kehittämisestä on Västernorrlandin lääninhallituksella ja Suomessa Metsähallituksen Luontopalveluilla. Työmme edellyttää tiivistä yhteistyötä monien paikallisten, alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa. Maailmanperintökohteen hallinointiin ja kehittämiseen liittyvää yhteistyötä varten on olemassa sekä paikallisia ryhmiä, kuten Korkearannikon hallintoneuvosto ja Merenkurkun saariston maailmanperintöneuvottelukunta, että rajaa ylittävä yhteistyöryhmä.

Olemme laatineet yhteisen hallintosuunnitelman, joka on välineemme tehdä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että maailmanperintöarvot säilyvät ja että aluetta voidaan kehittää kestäväällä tavalla. Hallintosuunnitelma perustuu neljään painopistealueeseen. Olemme vastuussa kaikista hallintosuunnitelman toimenpiteistä. Naturum Höga Kustenilla ja Merenkurkun maailmanperintöyhdistyksellä, joka ylläpitää Maailmanperintöporttia, on keskeinen rooli useissa niistä. Jotta kaikki toimenpiteet voidaan toteuttaa, olemme riippuvaisia ulkopuolisesta hankerahoituksesta.

Painopistealueet

Osallisuus ja sitoutuminen

Painopistealue Osallisuus ja sitoutuminen on tärkeää, koska maailmanperintökohde on yhteinen asia, joka koskettaa monia ihmisiä ja erilaisia intressejä.

Järjestämme muun muassa erilaisia yleisölle suunnattuja aktiviteetteja, joiden tarkoituksena on osittain luoda mahdollisuuksia vuoropuheluun ja osittain lisätä tietoa maailmanperintökohteesta ja sitoutumista siihen.

Tiedot ja osaamisen kehittäminen

Painopistealue Tiedot ja osaamisen kehittäminen on tärkeä, koska maailmanperintöarvojen ymmärtäminen edistää hyväksyntää, sitoutumista ja parempaa hallinnointia.

Tähän sisältyy maailmanperintökoulutuksen järjestäminen poliitikoille, tiedottajille, yrittäjille, oppaille ja muille.

Viestintä ja saavutettavuus

Painopistealue Viestintä ja saavutettavuus on tärkeä, koska kaikilla pitäisi olla mahdollisuus kehittää suhdettaan maailmanperintökohteeseen.

Kehitämme muun muassa yhteistyötä koulujen kanssa eri tavoin Korkearannikolla ja Merenkurkun saaristossa.

Hallinto ja suojele

Painopistealue Hallinto ja suojele on tärkeä, koska maailmanperinnön erityistä yleismaailmallista arvoa ei saa vaarantaa.

Kehitämme muun muassa Korkearannikolle maailmanperintöarvoja koskevia valvonta- ja seurantaohjelmia ja päivitämme Merenkurkun saariston nykyistä ohjelmaa.

Maailmanperintökohdetta koskeva visio vuoteen 2030

Maailmanperintökohde Korkearannikko/Merenkurkun saaristo on paras paikka maailmassa kokea ja ymmärtää viimeisimmän jääkauden jälkeistä maankohoamista.

Tehtävämme on pyrkiä parantamaan maailmanperintökohteen ymmärtämistä, kokemusta ja hallintoa. Haluamme, että paikallinen yhteisö kokee olevansa luonnollinen osa hallintoa. Maailmanperintökohteen arvojen säilyttäminen ja alueen yhteishallinta on edellytys sille, että maankohoamisen kokeminen ja ymmärtäminen täällä on mahdollista myös tulevaisuudessa.

Lisää lukemista

[Korkearannikon/Merenkurkun saariston maailmanperintökohteen hallintosuunnitelma \(highcoastkvarken.org\)](http://highcoastkvarken.org)

[Korkea kohtaa matalan – faktaa Korkearannikon ja Merenkurkun saariston maailmanperinnöstä \(highcoastkvarken.org\)](http://highcoastkvarken.org)

[Korkearannikon/Merenkurkun saariston SOUV \(unesco.org\)](http://unesco.org)

